

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 5. marts 2021
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: KWS

Høringssvar til forslag til lov om ændring af integrationsloven (Ændring af den kommunale vejledningspligt om repatriering)

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter (REM) sit høringssvar på ovenstående høring. Rådet for Etniske Minoriteter anerkender som udgangspunkt, at repatrieringsordningen kan være en god mulighed for, at en person eller en familie med økonomisk støtte kan vende hjem til sit hjemland eller tidligere opholdsland.

Det er dog efter rådets opfattelse meget vigtigt at have for øje, at hvis ordningen skal virke som et positivt tilbud til målgruppen, så skal der fortsat lægges stor vægt på, at repatriering er udtryk for et frivilligt ønske, der udtrykkes af den enkelte person eller familie.

Indledningsvis skal REM bemærke, at valget af ordet ”dedikeret” i forhold til den foreslåede vejledningspligt ”dedikeret kommunal vejledning om repatriering” virker uhensigtsmæssig, idet den ikke forekommer objektiv. REM foreslår i stedet ”fokuseret” eller ”målrettet”. Samtidig skal REM bemærke, at der i lovforslaget er nogle sproglige uklarheder i forhold til benævnelsen af de to typer af vejledning, der skal gælde i forhold til de to specifikke målgrupper i lovforslaget. Det skal på den baggrund anbefales, at der anvendes faste begreber konsekvent, så det fremstår klart, hvilken type vejledning, der henvises til og til hvilken målgruppe.

Det er af stor betydning, at vejledningen om repatriering gives på en måde, så det ikke påvirker integrationen af en udlænding i Danmark på en negativ måde. Det kan endvidere afføde negativ omtale om repatrieringssamtaler og repatrieringsordningen indbyrdes i målgruppen generelt, hvis borgere, som ikke har interesse i at repatriere, indkaldes til en obligatorisk samtale.

Det fremgår af SIRI's procesevaluering, at flere kommuner fremhæver hyppigheden og gentagelseelementet ved vejledningspligten over for borgeren som særligt problematisk i forhold til håndteringen af den systematiske vejledningspligt for nyankomne, der er underlagt en beskæftigelses- og integrationsindsats. Det fremgår endvidere af procesevalueringen, at det i en række kommuner opleves af både medarbejdere og ledere, at det er vanskeligt at skabe relevans for repatrieringsordningen særligt overfor borgere, som gentagne gange afviser, at tilbuddet om repatriering er relevant for deres vedkommende, fordi de ikke mener, at hjemlandet vil være sikkert at repatriere til, og at den manglende fleksibilitet kan skade deres relation til borgeren og flytte fokus væk fra den beskæftigelsesrettede indsats uden nødvendigvis at have en effekt i forhold til repatriering.

REM finder, at det er ærgerligt, at lovforslaget ikke på dette punkt i sin udformning har imødekommet kommunernes ønske om fleksibilitet i tilrettelæggelsen af vejledningsindsatsen for denne gruppe, da det kan virke kontraproduktivt både i forhold til beskæftigelsesindsats og repatriering og så går der noget tabt på begge parametre.

REM hæfter sig ved, at det fremgår af den deskriptive analyse af persongruppen, som er repatrieret med støtte efter repatrieringsloven i 2012-2019, udarbejdet af Udlændinge- og Integrationsministeriet (UIM), at antallet

af personer, der repatrierer har været stigende i de senere år. Antallet af repatrierede med repatrieringsstøtte per år er således steget betragteligt fra 111 personer i 2007 til 502 personer i 2019.

Med det intensiverede fokus, der siden den 1. juli 2018 har været fra lovgivers side på at udbrede kendskabet til repatrieringsordningen via vejledningsindsatsen, efterlades man med det indtryk, at en ret stor del af målgruppen for repatriering kender til ordningen, men at den skal gøres mere attraktiv, hvis man skal tiltrække flere. Det kunne man f.eks. gøre ved at sikre, at de personer, der vil benytte sig af repatrieringsordningen, og som har familie i Danmark, får mulighed for at besøge deres familie og venner gennem en nem indrejse til Danmark, hvor de er fritaget for at skulle igennem en eventuel besværlig visumansøgningsproces. Det fremgår af UIM's analyse, at en stor del af de personer, der repatrierer, efterlader sig familiemedlemmer i Danmark. Rådet mener derfor, at flere personer, især fra den ældre generation, ville benytte sig af repatrieringsmuligheden, hvis de var garanteret en nem indrejse til Danmark i forbindelse med familibesøg.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at det er ministeriets opfattelse, at der blandt herboende udlændinge med et længerevarende ophold i Danmark, som er omfattet af repatrieringslovens personkreds, er en gruppe, som ikke har kunnet finde fast fodfæste på det danske arbejdsmarked, og dermed ikke har evne eller reel vilje til at blive en integreret del af det danske samfund, og for hvem repatriering vil kunne være relevant, hvorfor disse skal have en "dedikeret" samtale om repatriering.

REM skal hertil bemærke, at størstedelen af denne gruppe, der ikke har fundet fodfæste på det danske arbejdsmarked, formentlig også vil have overordentlig vanskeligt ved at finde et forsørgelsesgrundlag i deres hjemland eller tidligere opholdsland, fordi denne persongruppe ofte har udfordringer på andre områder herunder sociale, økonomiske og psykiske udfordringer.

Hvis en repatriering for denne gruppe skal være attraktiv og bæredygtig, så forudsætter det efter REM's opfattelse, at de kan medbringe et forsørgelsesgrundlag i form af reintegrationsbistand, hvis de opfylder betingelserne herfor. Det kan med fordel overvejes at nedsætte aldersgrænserne, hvis ministeriet vil gøre repatrieringsordningen mere attraktiv.

Alternativt skal kommunernes mulighed for at tilbyde vejledning og opkvalificering med henblik på at understøtte en sandsynlig repatriering til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, der blev indført den 1. marts 2019, oprustes ganske betragteligt, idet der alene er tale om simpel opkvalificering af op til få ugers varighed. Det fremgår af SIRI's procesevaluering, at de adspurgte kommuner samstemmende har oplyst, at muligheden for at tilbyde opkvalificering og vejledning med henblik på at understøtte en sandsynlig repatriering generelt ikke bliver anvendt, hvilket jo taler for enten at afskaffe ordningen eller at opkvalificere den, så den bliver brugbar. REM kan tilslutte sig kommunernes opfattelse af, at de generelle beskæftigelsesrettede tilbud bør tænkes bredere end det danske arbejdsmarked, så borgeren igennem hele integrationsperioden bliver understøttet i at reflektere over, hvordan de kan anvende den viden, som de opnår i Danmark – også hvis de vender tilbage til hjemlandet.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter